

# 3. Aiheena henkilö

## Kuvailtavassa aineistossa käsitelty henkilö

- Kuvailtavassa aineistossa käsitelty henkilö
  - Milloin henkilö tallennetaan?
  - Henkilön nimestä käytettävän ensisijaisen hakutiedon valinta
  - Täsmentäviä ohjeita Marc 21 -formaatisia käytettävistä henkilön sisältävistä sisällönkuvailukentistä
  - Esimerkkejä
    - Yksi kohdehenkilö
    - Useita kohdehenkilöitä
    - Kohdehenkilönä (todellinen) eläin
    - Kohdehenkilönä fiktiivinen hahmo (ml. kuvitteellinen eläin ja fiktiivinen suku)
      - Fiktioaineistossa
      - Tietoaineistossa
    - Juhlakirjat (aineistolla kohdehenkilö vs. aineistolla ei kohdehenkilöä)

### Milloin henkilö tallennetaan?

Kohdehenkilö tallennetaan, mikäli kuvailtava aineisto käsittelee yhtä tai useampaa henkilöä ja tallentamista pidetään tärkeänä. Tämä koskee sekä tietoa että fiktioaineistoa.

Jos aineisto käsittelee suurta määrää kohdehenkilöitä keskenään yhtä laajasti, tallennetaan joko kaikki tai ei ketään; poikkeuksellisesti voi valikoiden tallentaa muutoin erittäin vähän käsiteltyjä henkilöitä.

### Henkilön nimestä käytettävän ensisijaisen hakutiedon valinta

RDA:ta noudattavissa kirjastoissa henkilöstä käytetty auktorisoitu hakutieto valitaan *RDA:n luvussa 9* määrättyllä tavalla. Henkilön kuvailuun liittyviä määreitä on listattu myös *Metatietosanakstossa (Henkilön kuvailu)*.

Suomalaisia luettelointisääntöjä noudattavissa kirjastoissa henkilön nimen muoto valitaan *Suomalaisten luettelointisääntöjen Hakutiedot*-osan luvussa 22 (s. 81–131) määrättyllä tavalla.

Melinda-tietokantaan tallennettaessa henkilön nimen muoto tarkistetaan Asterista; suomalaisten nimien osalta korjaus- ja täydennyspyynnöt voi lähettää osoitteeseen [fennica-posti@helsinki.fi](mailto:fennica-posti@helsinki.fi).

Hakutietoihin voidaan liittää kansainvälinen ISNI-tunniste ([ISNI Search](#)), mutta ensisijaisesti se tallennetaan henkilöauktoriteettitietueeseen. Huomaa: osa suomalaisista keskenään samannimisistä henkilöistä on virheellisesti sulautunut yhteen ISNI-tietokannassa, joten tunnisteiden lisäämisessä hakutietoihin pitää olla erityisen huolellinen. ISNI-tietokannassa havaitut virheet voi raportoida tietokannan omalla palautelomakkeella.

Pääasiassa kotimaisten henkilöiden hakutietoihin voidaan liittää kansallinen Asteri-tunniste (esimerkiksi "(FIN11)000067771") niiden henkilöiden osalta, joilla sellainen on Asterissa.

### Täsmentäviä ohjeita Marc 21 -formaatisia käytettävistä henkilön sisältävistä sisällönkuvailukentistä

Kuvailtavan aineiston käsittelemä henkilö voidaan tallentaa seuraaviin kenttiin:

**050** Kongressin kirjaston luokitus ([linkki formaatin suomennokeeseen](#) / [linkki alkukieliseen formaattiin](#))

**080** Yleinen kymmenluokitus ([linkki formaatin suomennokeeseen](#) / [linkki alkukieliseen formaattiin](#))

**084** Muu luokitus ([linkki formaatin suomennokeeseen](#) / [linkki alkukieliseen formaattiin](#))

Kenttiin tallennetaan kohdehenkilön yksilöivät luokat tavanomaiseen tapaan luokitusten omia ohjeita ja Marc 21 -formaattia noudattaen.

**600** Henkilön nimi asianana ([linkki formaatin suomennokeeseen](#) / [linkki alkukieliseen formaattiin](#))

Kenttään tallennetaan kohdehenkilöstä käytettävä ensisijainen hakutieto.

Henkilön yleisempi kuvailu eli henkilön ammatin, sukupuolen, ryhmäidentiteetin yms. ilmaiseminen osana sisällönkuvailua, ks. oppaan osio [9. Muut aiheet](#).

## Esimerkkejä

Esimerkeissä ovat mukana vain ne kentät, jotka sisältävät kohdehenkilön (nimen) osana luokitusta tai asiasanoitusta. Huomautukset ovat kursiivilla ja vertailun vuoksi esitetyt Kongressin kirjaston asiasananaston asiasanat ruskealla värillä.

### Yksi kohdehenkilö

Tuomas Heikkilän kirja *Pyhän Henrikin legenda*. Aiheena Pyhän Henrikin henkilöhistoria ja häntä käsittelevä legenda ja liturgia.

- 050 00 |a BX4700.H456 |b H45 2005 (LCC:n luokka "Christian denominations—Catholic Church—Biography and portraits—Individual—Saints, A-Z—Henry, Saint, Bishop of Uppsala")
- 600 04 |a Henrik, |c pyhä, |d -noin 1156. |0 (FIN11)000104872
- 600 04 |a Henrik, |c sankt, |d -cirka 1156.
- 600 00 |a Henry, |c Saint, Bishop of Uppsala, |d -approximately 1156.

Erik Tawaststjernan elämäkerran *Jean Sibelius* osa *Åren 1904–1914*. Aiheena säveltäjä Jean Sibeliuksen (1865–1957) henkilöhistoria ja teokset vuosina 1904–14.

- 050 ## |a ML410.S54 |b [hyllypaikan Cutter-numero] (LCC:n luokka "Literature on music—History and criticism—Biography—Individual. By subject of the biography, A-Z—Composers—Sibelius, Jean, 1865-1957")
- 080 #\_ |a 929:78.071.1Sibelius, Jean |x "1904/1914" |x (480) |2 [luokituksen painoksen numero, ks. [Liite 1: Lisäohjeita luokitusten merkitsemiseen](#)]
- 084 \_\_ |a |jz Sibelius, Jean |2 kssb/8
- 600 14 |a Sibelius, Jean, |d 1865-1957. |0 (FIN11)000058877

John Clementsin elämäkerran *Mannerheim: President, Soldier, Spy* suomennos *Mannerheim: presidentti, sotilas, vakooja*. Aiheena vapaaherra Carl Gustaf Emil Mannerheimin (1867–1951) henkilöhistoria.

- 050 14 |a DL1067.5.M36 |b C54139 2009 (LCC:n luokka "History of Northern Europe. Scandinavia—Finland—History—By period—Modern, 1523—20th century—Biography—Individual, A-Z—Mannerheim, Carl Gustaf, friherre, 1867-1951")
- 080 #\_ |a 929:[aiheenmukainen UDK-lisäluokka]Mannerheim, Carl Gustaf Emil |2 [luokituksen painoksen numero, ks. [Liite 1: Lisäohjeita luokitusten merkitsemiseen](#)]
- 600 14 |a Mannerheim, Carl Gustaf Emil, |d 1867-1951. |0 (FIN11)000067771
- 600 10 |a Mannerheim, Carl Gustaf Emil, |c friherre, |d 1867-1951. |0 (isni)0000000121193831

Henrik Meinanderin toimittama kirja *Scripta Mannerheimiana: puheenvuoroja Mannerheim-kirjallisuudesta & valikoiva bibliografia*. Aiheena Mannerheimin henkilöhistoria ja kirjallinen tuotanto sekä häntä käsittelevä kirjallisuus.

- 050 14 |a DL1067.5.M36 |b A4 1986 (LCC:n luokka "History of Northern Europe. Scandinavia—Finland—History—By period—Modern, 1523—20th century—Biography—Individual, A-Z—Mannerheim, Carl Gustaf, friherre, 1867-1951")
- 080 #\_ |a 929:[aiheenmukainen UDK-luokka]Mannerheim, Carl Gustaf Emil |2 [luokituksen painoksen numero, ks. [Liite 1: Lisäohjeita luokitusten merkitsemiseen](#)]
- 080 #\_ |a 016:[aiheenmukainen UDK-luokka]Mannerheim, Carl Gustaf Emil |2 [luokituksen painoksen numero, ks. [Liite 1: Lisäohjeita luokitusten merkitsemiseen](#)]
- 600 14 |a Mannerheim, Carl Gustaf Emil, |d 1867-1951. |0 (FIN11)000067771
- 600 10 |a Mannerheim, Carl Gustaf Emil, |c friherre, |d 1867-1951. |0 (isni)0000000121193831
- 600 10 |a Mannerheim, Carl Gustaf Emil, |c friherre, |d 1867-1951 |v Bibliography.

Nina Nikolaevna Berberovan ( ) elämäkerran : suomennos *Tšaikovski: yksinäisen ihmisen tarina*. Aiheena säveltäjä Pjotr Il'i ajkovskijn/Pjotr Tšaikovskin ( , 1840–1893) henkilöhistoria.

- 050 14 |a ML410.C4 |b B47139 1958 (LCC:n luokka "Literature on music—History and criticism—Biography—Individual. By subject of the biography, A-Z—Composers—Chakovski, Petr Il'ich, 1840-1893")

080 1\_ |a 929:78.071.1ajkovskij |x "18" |x (470) |2 1974/fin/1983 (luokka otettu vuonna 1983 julkaistusta suomalaisesta lyhennetystä laitoksesta)

084 \_\_ |a Ijz Tjajkovskij, Petr |2 kssb/8

600 14 |a ajkovskij, Pëtr II'i, |d 1840-1893. |0 (isni)0000000121449518 (ISO 9:1995 -standardia noudattavien kirjastojen käyttämä hakutieto)

600 14 |a Tšaikovski, Pjotr, |d 1840-1893. |0 (isni)0000000121449518 (SFS 4900 -standardia noudattavien kirjastojen käyttämä hakutieto)

600 14 |a Tjajkovskij, Petr, |d 1840-1893. |0 (isni)0000000121449518 (ruotsalaista transkribointia noudattavien kirjastojen käyttämä hakutieto)

600 10 |a Tchaikovsky, Peter Ilich, |d 1840-1893. |0 (isni)0000000121449518

Juliusz Kydryskin toimittama muistelmakokoelma *Modzieczce lata Karola Wojtyty: wspomnienia*. Aiheena Karol Józef Wojtyan, josta sittemmin tuli roomalaiskatolisen kirkon paavi nimellä Johannes Paavali II, lapsuus ja nuoruus.

050 00 |a BX1378.5 |b .M58 1990 (LCC:n luokka "Christian denominations—Catholic Church—History—By period—1447-. Modern history—1789—Individual popes—John Paul II, 1978-2005")

600 04 |a Johannes Paavali |b II, |c paavi, |d 1920-2005. |0 (FIN11)000045685

600 04 |a Johannes Paulus |b II, |c pàve, |d 1920-2005. |0 (isni)0000000120981449

600 00 |a John Paul |b II, |c Pope, |d 1920-2005 |x Childhood and youth.

600 00 |a John Paul |b II, |c Pope, |d 1920-2005 |x Friend and associates.

Risto Lindstedtin artikkeli *Messumatkalla rukousurakoitsija Johannes Paavalin kanssa*. Julkaistu *Suomen kuvalehden* numerossa 24/1989. Aiheena roomalaiskatolisen kirkon paavi Johannes Paavali II, maallikkonimeltään Karol Józef Wojtya.

050 #4 |a BX1378.5 (LCC:n luokka "Christian denominations—Catholic Church—History—By period—1447-. Modern history—1789—Individual popes—John Paul II, 1978-2005")

600 04 |a Johannes Paavali |b II, |c paavi, |d 1920-2005. |0 (FIN11)000045685

600 04 |a Johannes Paulus |b II, |c pàve, |d 1920-2005. |0 (isni)0000000120981449

600 00 |a John Paul |b II, |c Pope, |d 1920-2005 |x Travel |z Scandinavia.

## Useita kohdehenkilöitä

Esther Meynellin romaani *The Little Chronicle of Magdalena Bach*. Aiheena säveltäjä Johann Sebastian Bach (1685–1750), hänen vaimonsa Anna Magdalena Bach (1701–1760) ja heidän perheensä elämä vaimon "itsensä" vuonna 1757 kertomana.

600 14 |a Bach, Anna Magdalena, |d 1701-1760.

600 14 |a Bach, Johann Sebastian, |d 1685-1750.

600 34 |a Bach |c (suku)

600 14 |a Bach, Anna Magdalena, |d 1701-1760.

600 14 |a Bach, Johann Sebastian, |d 1685-1750.

600 34 |a Bach |c (släkt)

600 10 |a Bach, Anna Magdalena, |d 1701-1760 |v Fiction.

600 10 |a Bach, Johann Sebastian, |d 1685-1750 |v Fiction.

Teemu Keskiarjan kirja *Afäärifennomaanit: Paloheimo-veljekset suurliikemiehinä ja yhteiskunnallisina vaikuttajina*. Aiheena veljekset H. G. Paloheimo (1864–1919), K. A. Paloheimo (1862–1949) ja Paavo Paloheimo (1868–1921).

080 1\_ |a 929:658Paloheimo |x "18/19" |x (480) |x |2 1974/fin/1983 (luokka otettu vuonna 1983 julkaistusta suomalaisesta lyhennetystä laitoksesta)

600 14 |a Paloheimo, H. G., |d 1864-1919. |0 (FIN11)000106386

- 600 14 |a Paloheimo, K. A., |d 1862-1949. |0 (FIN11)000125227
- 600 14 |a Paloheimo, Paavo, |d 1868-1921. |0 (FIN11)000125228
- 600 10 |a Paloheimo, H. G. |q (Hjalmar Gabriel), |d 1864-1919.
- 600 10 |a Paloheimo, K. A. |q (Karl Alfred), |d 1862-1949.
- 600 10 |a Paloheimo, Paavo, |d 1868-1921.

Klaus-Rüdiger Main kirja *Die Bachs: eine deutsche Familie*. Aiheena säveltäjä Johann Sebastian Bachin (1685–1750) esivanhemmat jälkeläisineen.

- 050 04 |a ML410.B14 |b [hyllypaikan Cutter-numero] (LCC:n luokka "Literature on music—History and criticism—Biography—Individual. By subject of the biography, A-Z—Composers—Bach, Johann Sebastian, 1685-1750—Family of Johann Sebastian Bach")
- 080 1\_ |a 929.52Bach |x (430) |2 [luokituksen painoksen numero, ks. [Liite 1: Lisäohjeita luokitusten merkitsemiseen](#)]
- 600 34 |a Bach |c (suku) (mutta ei erillistä kirjausta Johann Sebastian Bachista, koska aineisto ei käsittele erityisesti häntä, eikä muista suvun yksittäisistä jäsenistä, koska näitä on aineistossa suuri määrä)
- 600 34 |a Bach |c (släkt)
- 600 30 |a Bach family.
- 600 10 |a Bach, Johann Sebastian, |d 1685-1750 |x Family.

Hilkka Linnan, Marja Aaltonen-Elorannan, Maija Pekkalan, Kari Kukkasen, Elo Tuisku-Heikkilän ja Pauli Helénin kirjasarja *Tuisku-Camenaesus sukukirja*. Aiheena kruununvouti Henrik Hannunpoika Tuiskun/Uhrvederin (k. 1673) ja tämän vaimon Beata Söyringintytär Camenaean (noin 1618–1698) jälkeläiset ja esivanhemmat.

- 050 00 |a CS889 |b .T85 1987 (LCC:n luokka "Genealogy—By region or country—Europe—Finland—Family history—Individual, A-Z")
- 080 #\_ |a 929.52Tuisku |x (480) |2 [luokituksen painoksen numero, ks. [Liite 1: Lisäohjeita luokitusten merkitsemiseen](#)]
- 080 #\_ |a 929.52Camenaesus |x (480) |2 [luokituksen painoksen numero, ks. [Liite 1: Lisäohjeita luokitusten merkitsemiseen](#)]
- 600 34 |a Tuisku |c (suku) (mutta ei erillisiä kirjauksia suvun yksittäisistä jäsenistä, koska näitä on aineistossa suuri määrä)
- 600 34 |a Camenaesus |c (suku) (sama)
- 600 34 |a Tuisku |c (släkt)
- 600 34 |a Camenaesus |c (släkt)
- 600 30 |a Tuiskunen family.

## Kohdehenkilönä (todellinen) eläin

Jeni Wittrockin kirja *Laika the Space Dog: First Hero in Outer Space*. Aiheena avaruuslennolle 3.11.1957 lähetetty narttukoira, joka tunnetaan parhaiten nimellä Lajka/Laika (, n. 1954–1957).

- 600 04 |a Laika |c (koira)
- 600 04 |a Lajka |c (hund)
- 600 00 |a Laika |c (Dog) (RDA:n mukainen muoto)
- 650 10 |a Laika (Dog) |v Juvenile literature. (AACR2:n mukainen vallitseva muoto Library of Congress Authorities -tietokannassa)

## Kohdehenkilönä fiktiivinen hahmo (ml. kuvitteellinen eläin ja fiktiivinen suku)

Huomaa: Marc 21 -formaatin ohjeiden mukaan fiktiivinen hahmo tallennetaan 650-kenttään ([Alphabetical List of Ambiguous Headings](#) > Fictitious characters). RDA:ssa fiktiivistä hahmoa kuitenkin käsitellään samalla tavoin kuin todellista henkilöä, ja siksi se voidaan tallentaa 600-kenttään. Huomaa: todellisen henkilön ensisijaiseen hakutietoon ei lisätä "(fiktiivinen hahmo)" -lisämäärettä.

## Fiktioaineistossa

Lee Falkin sarjakuva-antologian *Fantomen: krönika över en vandrande vålnad* suomennos *Mustanaamio: legenda vaeltavasta aaveesta*. Aiheena seikkailusankari Mustanaamio (englanniksi The Phantom), joka on Falkin luoma fiktiivinen hahmo.

600 04 |a Mustanaamio |c (fiktiivinen hahmo)

600 04 |a Fantomen |c (fiktiv gestalt)

650 #0 |a Phantom (Fictitious character) |v Comic books, strips, etc. (AACR2:n mukainen vallitseva muoto Library of Congress Authorities -tietokannassa)

Paul Tibbittin ja Mike Mitchellin ohjaama elokuva *Paavo Pesusieni kuivalla maalla* (*The SpongeBob Movie: Sponge out of Water*). Aiheena Paavo Pesusieni (SpongeBob SquarePants), joka on Stephen Hillenburgin luoma fiktiivinen hahmo, ja muita fiktiivisen Tangalan (Bikini Bottom) fiktiivisiä asukkaita.

600 14 |a Pesusieni, Paavo |c (fiktiivinen hahmo)

600 14 |a [seuraava kohdehenkilö] ...

600 14 |a Fyrkant, Svampbob |c (fiktiv gestalt)

600 14 |a [seuraava kohdehenkilö] ...

600 00 |a SpongeBob SquarePants |c (Fictitious character) |v Drama. (RDA:n mukainen muoto)

Sam Mendesin ohjaama elokuva *Spectre*. Aiheena brittiläinen vakooja James Bond, joka on kirjailija Ian Flemingin luoma fiktiivinen hahmo.

600 14 |a Bond, James |c (fiktiivinen hahmo)

600 14 |a Bond, James |c (fiktiv gestalt)

600 10 |a Bond, James |c (Fictitious character) |v Drama. (RDA:n mukainen muoto)

Tim Burtonin ohjaama elokuva *Batman*. Aiheena supersankari Batman, joka on Bob Kanen ja Bill Fingerin luoma fiktiivinen hahmo.

600 04 |a Batman |c (fiktiivinen hahmo)

600 04 |a Batman |c (fiktiv gestalt)

600 00 |a Batman |c (Fictitious character) |v Drama. (RDA:n mukainen muoto)

## Tietoaineistossa

Alex M. Wainerin kirja *Soul of the Dark Knight: Batman as Mythic Figure in Comics and Film*. Aiheena Batman.

600 04 |a Batman |c (fiktiivinen hahmo)

600 04 |a Batman |c (fiktiv gestalt)

600 00 |a Batman |c (Fictitious character) (RDA:n mukainen muoto)

## Juhlakirjat (aineistolla kohdehenkilö vs. aineistolla ei kohdehenkilöä)

Juhlakirjojen kunnianosoituksen kohteena oleva henkilö tallennetaan 700-kenttään (RDA, luku 18.5.1; *Hakutiedot*, luku 21.34.6) roolinaan "teoksella kunnioitettu" (RDA, liite I). Jos omistuksen kohteena olevaa henkilöä käsitellään juhlakirjassa aiheena, häntä käsitellään samaan tapaan kuin muitakin aiheena olevia henkilöitä.

Juha Janhusen ja Aspo Parpolan toimittama kirja *Remota relata: Essays on the History of Oriental Studies in Honour of Harry Halén/* : . . . Aiheena Harry Halén ja useita muita.

600 14 |a Halén, Harry, |d 1943- |0 (FIN11)000043174 (Harry Halén aineiston kohdehenkilönä; aineisto käsittelee Halénia)

600 14 |a [seuraava kohdehenkilö] ...

...

700 1\_ ja Halén, Harry, |d 1943- |e teoksella kunnioitettu. |0 (FIN11)000043174 (*Harry Halén aineistoon liittyvänä henkilönä: aineisto on laadittu Halénin kunniaksi*)

Jaakko Tuohiniemen toimittama *Juhlakirja Anu Konttiselle hänen viettäessään karonkkaansa Järvenpään Kallio-Kuninkalassa 26. päivänä tammikuuta 2008*. Aiheina mm. Frauenlob ja Malcolm Arnold – mutta ei Anu Konttinen.

600 04 ja Frauenlob, |d noin 1260?-1318. |0 (isni)0000000109286525

600 14 ja Arnold, Malcolm, |d 1921-2006. |0 (isni)0000000108634364

700 1\_ ja Konttinen, Anu, |d 1977- |e teoksella kunnioitettu. |0 (FIN11)000115429 (*Anu Konttinen aineistoon liittyvänä henkilönä: aineisto on laadittu Konttisen kunniaksi; 600-kenttää ei tehdä Konttisesta, koska aineisto ei käsittele häntä*)